

PASTORALNI PROJEKT ZA MLADE IVANA PAVLA II.

Valentina MANDARIĆ, Zagreb

Sažetak

Autor u članku analizira s pastoralnog aspekta odnos Ivana Pavla II. i mladih. Slika mladih koju je Papa odašiljao širom svijeta snažno svjedoči o njegovom poštovanju i ljubavi prema njima, a posebno zrači nadom i povjerenjem kojeg je Ivan Pavao II. gajio prema mladima. Za njega su mladi nada Crkve i nada svijeta. Iznimnu pastoralnu vrijednost autor prepoznaje u Svjetskom danu mladih kojeg je utemeljio Ivan Pavao II. U devetnaest svjetskih susreta s mladima nazire se pravi pastoralni projekt. Na temelju Papinih pisama mladima, obraćanja mladima na pastoralnim pohodima širom svijeta, audijencijama, Angelusima, a posebno na temelju programa Svjetskih dana mladih, autor izdvaja temeljna obilježja pastoralnog projekta Ivana Pavla II. za mlade. U zadnjem dijelu članka donosi nekoliko korisnih usmjerenja (*dekalog*) za buduće planiranje pastoralnog rada s mladima. Vrijeme je da mladi i u pastoralnom djelovanju naše Crkve zauzmu svoje pravo mjesto.

Gljučne riječi: Ivan Pavao II., mladi, Svjetski dan mladih, pastoral mladih.

Uvod

Gotovo u cijelom svijetu obilježena je prva godišnjica smrti Ivana Pavla II. Bila je to još jedna prigoda da se prisjetimo *Velikog Pape* kojeg su mnogi analitičari nazvali *Papom mladih*. Odmah nakon njegove smrti, osobito za vrijeme sprovodnih obreda, bilo je jasno što je Papa značio za milijune mladih širom svijeta. Brojni susreti, govori, pisma, pozdravi, geste, molitve, bdijenja, audijencije, euharistijska slavlja samo za mlade. Nisu to samo manifestacije kojima se svijet divio i čudio, nego dragocjeno *pastoralno naslijeđe* koje obvezuje cijelu Crkvu i ostaje za nju trajan izazov.

Papine poruke, dokumenti, govori, propovijedi, pozdravi, molitvena bdijenja, svjetski susreti s mladima svjedoče koliko su mladi bili Papi na srcu. Analizirajući devetnaest Svjetskih dana mladih, dvadeset pisama koje je Papa uputio mladima te mnoštvo govora kojima se obratio mladima za vrijeme svojih pastoralnih pohoda širom svijeta, predočit ćemo istinski pastoralni projekt kojeg je Ivan Pavao II. ostvario za vrijeme svojeg pontifikata.

1. Ivan Pavao II. – saveznik mladih

Ivana Pavla II. mnogi su nazivali *Papom mladih*, misleći pritom na njegovu ljubav i posebnu privrženost mladima. Tragove Papine osobite brige i ljubavi za mlade pronalazimo već u njegovoj ranoj biografiji. Kao mladi svećenik radio je s mladima, s njima se družio, planinario i putovao. Imenovanje za krakovskog pomoćnog biskupa zateklo ga je na planinarenju s mladima na Laghi Masuri.¹ Tu karizmu donio je sa sobom u Rim. Kao Petrov nasljednik u svojim javnim nastupima dao je naslutiti da se neće odreći svoje *opcije za mlade*, odnosno *opcije za mladu Crkvu*. Zato je odmah na početku svojeg pontifikata počeo 'graditi mostove' prema mladima.

Na početku svojeg pontifikata, 22. listopada 1978. godine, Ivan Pavao II. izrekao je poznate riječi koje jasno izriču njegov stav prema mladima: *Vi ste budućnost svijeta, nada Crkve! Vi ste moja nada!*²

Prema izvješćima mnogih medija, Ivan Pavao II. završio je svoj pontifikat i ovozemaljski hod misleći na mlade: *Tražio sam vas, i vi ste došli. Hvala vam!*³ U njegovim prvim susretima s mladima mogao se naslutiti uzajaman odnos simpatije, povjerenja i *saveza*.

Papa je prvi pošao u susret mladima – tražio je mlade. U svim svojim pastoralnim putovanjima, na početku po Italiji a kasnije širom svijeta, tražio je priliku da se posebno susretne s njima. On ih je »tražio širom svijeta, također u zemljama i kulturnim ambijentima koji su se činili potpuno zatvorenima za takav tip razgovora, suprotstavljajući se zbog toga i nekima u Crkvi koji na početku nisu prepoznali vrijednost njegovog projekta i nisu ga svesrdno podržali.«⁴ Posebno se obraćao mladima za vrijeme audijencija i *Angelusa* na Trgu sv. Petra. Koristio je svaku priliku kako bi mladima navijestio radosnu vijest, da je Isus Krist jedini spasitelj: »Krist je sigurnost vaše mladosti i izvor vaše radosti. U njemu, vječno mladom, susrest ćete pobjedu života nad smrću, istine nad lažju, ljubavi nad mržnjom i nasiljem.«⁵ Poziva ih da se ne mire s mediokritetom, polovičnim životom, znajući da su mladi sposobni od svojeg života učiniti pravo *remek djelo*.

U svim zemljama koje je posjetio, Ivan Pavao II. je imao poseban susret s mladima, ne samo katolicima, nego sa svim mladima, prevladavajući zemljopi-

---

¹ IVAN PAVAO II., *Autobiografija*, Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb, 2003.

² M. MUOLO, *Il Papa e i giovani. Insieme*, Edizioni Retablo, 2001., Prefazione.

³ ISTI, *Generazione Giovanni Paolo II. La storia della Giornata mondiale della gioventù*, Ancora, 2005., Prefazione.

⁴ GIOVANNI PAOLO II., *Cari giovani aprite bene gli occhi! Giornate mondiale; della gioventù. Tutti messaggi 1986 – 2005*, Chirico, 2005., 11.

⁵ *Incontro di Giovanni Paolo II con i giovani della Sardegna* – Cagliari, 20 ottobre 1985, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

sne, nacionalne i religiozne granice.⁶ Dovoljno se prisjetiti njegovog susreta sa 60.000 mladih muslimana u Maroku, na stadionu Casablanca 1985. godine.⁷ Odgojio je tisuće mladih, koje danas spontano nazivaju *generacije Ivana Pavla II.*, *Wojtyli-ne generacije*, *Papaboys*.⁸

Gledano iz sadašnje perspektive, brojni susreti Pape i mladih bili su providonosni pastoralni događaj koji je omogućio milijunima mladih generacija da javno ispovjeda svoju vjeru. U svim susretima, posebno onima svjetskih razmjera, Papa se pojavljuje kao kateheta, s dirljivim propovijedima, komentarima i gestama. Na pitanje je li on utemeljio Svjetskih dan mladih, Papa je znao odgovoriti: *Oni su me uvukli u ovu avanturu*.

2. Mladi u očima Ivana Pavla II.

2. 1. Mladi – nada Crkve i svijeta

Kada se Ivan Pavao II. obratio mladima na početku svojeg pontifikata riječima: *Vi ste nada Crkve! Vi ste moja nada!*, odmah je bilo jasno da nije samo riječ o retoričkoj figuri. U tim riječima nazirao se *pastoralni projekt*, koji je Papa utemeljio i s toliko entuzijazma, ljubavi i umijeća gradio do posljednjeg dana svojeg pontifikata.

Hodočasteći, najprije po Italiji a onda po svim kontinentima, Ivan Pavao II. je primijetio kod mladih duboku žeđ za istinom i smislom, ali i umor od lažnih obećanja koja su im nudile različite politike i ideologije. Upozoravao je da su mladi predmet instrumentalizacije i manipulacije različitih društvenih sistema i političkih opcija.⁹

Ubrzo je stekao njihove simpatije, osvajao ih svojom spontanošću, smislom za improvizaciju, diskusiju, polemiku i humor.¹⁰ U početku su i u samoj Crkvi bili veoma skeptični prema Papinom projektu godišnjeg okupljanja mladih.

Papa je svoju ljubav prema mladima doživljavao kao izvanredni milosni dar. To je u Parizu pred mnoštvom mladih i javno posvjedočio: »Bog mi je dao milost – kao mnogim biskupima i svećenicima – da tako volim mlade, koji su različiti

⁶ Usp. M. MUOLO, *Il Papa e i giovani*, 19.

⁷ Usp. *Incontro di Giovanni Paolo II con i giovani musulmani a Casablanca* – Maroko, 19 agosto 1985, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

⁸ Usp. M. MUOLO, *Generazione Giovanni Paolo II*, 124.

⁹ Usp. D. SEGALINI, *Le giornate mondiali della gioventù, eventi determinati per la pastorale giovanile. Fotografie per una storia*, 4, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

¹⁰ Usp. M. MUOLO, *Generazione Giovanni Paolo II*; IVAN PAVAO II., *Autobiografija*; S. DZIWI-SZ, *Dodaknuo sam tajnu*, Glas Koncila, Zagreb, 2002.

ovisno od zemlje do zemlje, a opet tako slični po svom entuzijazmu, razočaranjima i velikodušnostima.«¹¹

Ono što posebno zadivljuje jest činjenica da u brojnim pismima, porukama, nagovorima i propovijedima Papa nikada ne kritizira mlade, nego neumorno upozorava na opasnosti u suvremenim društvima čije su žrtve najčešće upravo mladi. Svako obraćanje mladima, bilo usmeno ili pismeno, otkriva beskrajno povjerenje koje je Ivan Pavao II. gajio prema njima. Mladi su ga jednostavno nosili i ostao je mlad i u svojoj starosti i bolesti. Mladima je posvetio najbolji dio sebe. Papa je cijelom svijetu želio reći tko su mladi, što je mladost, koja je uloga mladih u Crkvi i u društvu. Njegov diskurs o mladima uvelike se razlikuje od onog kritizerskog, kojeg smo naučili slušati od većine starijih: »Niste me razočarali. I dalje vjerujem u mlade, u vas. Vjerujem, ne da bih vam tek tako dijelio komplimente, nego računam na vas u stvaranju novog životnog stila, onoga koji dolazi od Isusa, Sina Božjega i Marijina, čiju vam poruku nosim.«¹²

2. 2. Mladost – vrijeme otkrivanja vlastitog ja i izgradnje životnog projekta

Ivan Pavao II. mladost promatra kao dragocjeni impuls i svježnu snagu za cijelu Crkvu. Stoga smatra da je mladost »vrijeme sazrijevanja koje mora biti u mudrosti, dobi i milosti pred Bogom i pred ljudima«¹³. Mladi su mlado lice Crkve. Mladost je »dob nade, obećanja, entuzijazma, planova, ideala. Mladi se ne povlače pred poteškoćama; oni ne pristaju na predaju niti se mire sa *status quo*.«¹⁴ Sposobni su prokazati i identificirati loše tendencije u vlastitom društvu: korupciju, egzibicije u bogaćenju pojedinih grupacija, politički antagonizam, nepoštivanje ljudskih prava, abortus, kontracepciju itd. Usprkos svemu, mladi vjeruju u bolji svijet i spremni su na konkretno zalaganje u njegovom poboljšanju. Mladost je vrijeme intenzivnog otkrivanja vlastitog *ja* i vlastitog životnog projekta.¹⁵ Stoga Papa neumorno upozorava da mladima treba pomoći kako bi prepoznali ono što je u njima lijepo i obećavajuće. Njihove kvalitete i sposobnosti moraju biti usmjerene prema najvišem cilju koji ih može privući i oduševiti: dobro društva, solidarnost sa svim ljudima, širenje evandeoskog životnog ideala, zauzetost za bližnjega, sudjelovanje u naporima Crkve da svijet učini boljim i ljepšim. Njihovo je srce otvoreno za bratstvo,

---

¹¹ *Messaggio di Giovanni Paolo II ai giovani di Francia* – Parigi, 1 giugno 1980, br. 1, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

¹² *Isto*.

¹³ GIOVANNI PAOLO II, *Cari giovani aprite bene gli occhi!*, br. 8, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

¹⁴ *Discorso di Giovanni Paolo II ai giovani* – Onitsha (Nigeria), 13 febbraio 1982, br. 1, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

¹⁵ Usp. CL, br. 46.

prijateljstvo i solidarnost. Mladi su iznimno osjetljivi za očuvanje prirode i zaštitu okoliša.¹⁶ Od početka svog služenja kao Petrov nasljednik Papa gleda na mlade s pažnjom i ljubavlju, jer je uvjeren da mladost nije jednostavno vrijeme prijelaza iz adolescencije u odraslu dob, nego vrijeme života kojeg Bog poklanja kao dar i kao zadaću svakoj osobi. Vrijeme traženja odgovora na temeljna pitanja i otkrivanja smisla života, poput mladića iz Evandjelja (usp. Mt 16, 20). To je vrijeme u kojem se ugrađuju temelji, prilika koja se ne smije izgubiti, jer više se neće vratiti! U ovom posebnom trenutku njihovog života, Papa je sretan da im može biti blizu da bi s poštovanjem slušao njihove tjeskobe i brige, njihova očekivanja i nade. On je s njima da bi im priopćio sigurnost koja je Krist, istinu koja je Krist, ljubav koja je Krist. Crkva promatra mlade s velikom pažnjom, jer u njima vidi vlastitu budućnost i u njih polaže vlastitu nadu.¹⁷ Iskustvo mladosti je jedinstveno bogatstvo. Ne samo da Crkva gleda na mlade sa simpatijom i nadom, svjesna da budućnost ovisi o njima, nego, preko njih, ona promatra i samu sebe i svoju misiju u svijetu. Prisutnost mladih Papa doživljava kao rođendanski dar.¹⁸

2. 3. Mladi – proroci života

Papa je mlade pozivao da sudjeluju u izgradnji pravednijeg i solidarnijeg društva, ali da ne slijede one koji drže da društvene nepravde mogu nestati samo kroz klasnu mržnju ili utjecanje nasilju i drugim antikršćanskim sredstvima. Samo obraćenje srca može garantirati i osigurati promjenu struktura u izgradnji boljeg svijeta, novog svijeta. Nasilje rađa nasilje i degradira čovjeka. Graditi mir danas i mir sutra, mir trećeg tisućljeća: to je zadaća mladih, žele li se zvati »sinovima Božjim«. *Mir i mladi hodaju zajedno*.¹⁹ Sudjelovanje mladih u društvu bitno je povezano s nemogućnošću pronalaska stalnog zaposlenja u skladu s njihovim sposobnostima.

Ivan Pavao II. ohrabruje mlade i poziva ih da smjelo prozovu starije na odgovornost. On smatra da mladi imaju pravo pitati: Zašto smo došli u situaciju u kojoj je u opasnosti život na zemlji? Gdje su uzroci nepravdi koje na svakom koraku budu u oči? Zašto toliki umiru od gladi? Toliki milijuni prognanih na raznim granicama? Toliki ljudi kojima su oduzeta temeljna ljudska prava? Toliki zatvori, koncentracijski logori, nasilja i sukobi ...? Što nam je činiti? Granice i razdijeljenosti

¹⁶ Usp. SINODO DEI VESCOVI, *Vocazione e missione dei laici nella Chiesa*, Proposizione 51, 29 ottobre 1987.

¹⁷ Usp. *Incontro con i giovani. Discorso del Santo Padre – Cattedrale di Plovdiv*, 26 maggio 2002, br. 1, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

¹⁸ Usp. *Incontro di Giovanni Paolo II con i giovani della Vallonia e di Bruxelles – Namur* (Belgio), 18 maggio 1985, br. 1, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

¹⁹ Usp. *Saluto di Giovanni Paolo II ai giovani di Douale e di tutti – Camerun*, 13 agosto 1985, br. 4, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

među ljudima, nerazumijevanja među generacijama, rasizam, ratovi, nepravde, glad, rasipništva, nezaposlenost. To su dramatična zla koja pogađaju sve ljude, posebno mlade, u cijelome svijetu. Neki su obeshrabreni, neki se žele predati, neki padaju u napast da mijenjaju sve s nasiljem i ekstremnim rješenjima. Mudrost nas uči da su samodisciplina i ljubav istinske poluge za željenu obnovu.

Sveti Otac direktno poziva mlade na odgovornost: »Vi ste odgovorni za su-trašnji svijet. Preuzimajući u cijelosti odgovornost, hrabro možete pobijediti aktualne poteškoće. Red je na vama da preuzmete inicijativu i ne očekujte sve od odraslih. Morate graditi, a ne samo sanjati svijet. Bog je stvorio mlade da pridone-su oblikovanju svijeta prema svojem životnom projektu. Svijet 21. stoljeća nalazi se u vašim rukama; bit će onakav kakvim ga učinite!«²⁰

Mladost je ključna etapa u životu svakog čovjeka, naroda i društva, obitelji i čitavog čovječanstva. Papa često u svojem razgovoru s mladima koristi evanđeosku paradigmu razgovora Isusa i bogatog mladića (usp. Mt 19, 16–22). Ponavlja im ono isto pitanje koje je bogati mladić uputio Isusu: *Što mi je činiti?* To je ključno pitanje i odgovor se ne može dati na brzinu. Ono mora imati svoju specifičnost i težinu. Riječ je o odgovoru koji uključuje cijeli život i skuplja u sebi cjelokupnu ljudsku egzistenciju.²¹ Bogatstvo koje mladost krije u sebi nadilazi materijalne i fizičke kategorije. Ima toliko mladih ljudi čiji je život duboko obilježen različitim nedostacima i patnjama. Toliki mladi ljudi prisiljeni su živjeti izvan obitelji, u bolnicama i institutima i osuđeni su na određenu pasivnost koja može u njima stvoriti osjećaj nekorisnosti. Oni se mogu spontano pitati: Može li se i u takvim situacijama govoriti o bogatstvu mladosti? Papa im daje odgovor, nudeći Krista kao jedinog dostojnog i kompetentnog sugovornika. U mladima Papa prepoznaje *proroke života*, proroke ljubavi i radosti. Svijet vas, piše Papa mladima, mora prepoznati po tome što znadete svojim suvremenicima prenijeti znak velike nade, Krista koji je za nas umro i uskrsnuo.²²

Mnogi su se pitali zašto Ivan Pavao II. toliko voli mlade. On sam odgovara: »Papa voli sve ljude, svakog čovjeka, ali posebno voli mlade jer oni imaju posebno mjesto u Isusovu srcu, koji je želio ostati s djecom (usp. Mk 10, 14; Lk 18, 16); zadržavati se u razgovoru s mladima i pozivati ih (usp. Mt 19, 21); Ivan, najmlađi apostol, bio je njegov miljenik.«²³ Papa je vjerovao u mlade. Vjerovao je u mlade cijelim svojim srcem i svom snagom svoga uvjerenja.

---

²⁰ *Isto.*

²¹ Usp. *isto*, br. 3.

²² Usp. *isto*.

²³ *Discorso di Giovanni Paolo II alla gioventù italiana*, 8 novembre 1978, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

2. 4. Složene društvene okolnosti

Papa neumorno upozorava na opasnosti u suvremenim društvima koje mogu onemogućiti slobodni rast i sazrijevanje mladih ljudi. On je direktan: Mnogo je mladih, i među vama, koji uništavaju vlastiti život bijegom u alkohol i drogu. Ponekad to čine iz straha i očaja, zbog nedostatka unutarnje snage ili neodoljive znatiželje – sve *isprobati*. Ponekad to čine bijegom u različite religiozne sekte koje iskorištavaju njihov idealizam i naivnost, uzimaju im slobodu misli i savjesti. Neki se pak zapute prema *otocima sreće*, gdje kroz određene vanjske vježbe traže trenutke sreće, a nakon toga ostaje osamljenost i praznina.²⁴

Papa je dobro poznao poteškoće s kojima se mladi susreću i upravo ih zbog toga želi ohrabriti i usmjeriti kako bi se znali nositi s tim izazovima: »Poznati su mi« – kaže Papa – »problemi i patnje, barem na općoj razini. Nestalnost vaše dobi povezana je s naglim društveno-povijesnim promjenama, nepovjerenjem prema istinama, konfuzijama u školi, tjeskobama pred budućnošću, poteškoćama u profesionalnom osposobljavanju, pretjerivanjima u željama u društvu koje svidanje stavlja kao životni cilj ... itd.«²⁵

Ivan Pavao II. uvijek mladima pristupa polazeći od onog pozitivnog što mladost u sebi nosi, razumije njihove dvojbe kada se suoče s negativnim pojavama u društvu: »Duboko u sebi patite vidjevši kako trijumfira laž i nepravda; trpite jer ne možete učiniti da trijumfira istina i pravda. Trpite i zbog toga jer otkrivete da ste u isto vrijeme velikodušni i egoistični. Željeli biste biti korisni i biti uvijek u službi obespravljenih ... ali se osjećate izdanima i zavedenima od onih stvari koje vam režu krila.«²⁶ Papa znade da su mladi u svojoj biti raspoloženi za odbacivanje zla i da žele dobro. Ali, zna i to, da imaju poteškoća u prihvaćanju činjenice da se do dobra dolazi kroz odricanje, napor, borbu, križ. Za Ivana Pavla II. mladost je »začuđujući Božji dar – vrijeme posebne energije, mogućnosti i odgovornosti«²⁷.

3. Svjetski dan mladih – pastoralni projekt za mlade

Među brojnim susretima Pape i mladih širom svijeta, posebno značenje i pastoralnu vrijednost ima *Svjetski dan mladih*. To je istinski pastoralni fenomen koji

²⁴ Usp. *Santa Messa per i giovani. Omelia di Giovanni Paolo II* – Monaco di Bavaria, 19 novembre 1980, br. 3, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

²⁵ *Isto*, br. 2.

²⁶ *Omelia di Giovanni Paolo II* – Lisabon, 14 maggio 1982, br. 3, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

²⁷ *Incontro di Giovanni Paolo II con i giovani nel Kiel Center di St. Louis*, 26 gennaio 1999, br. 4, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

je Crkvu ne samo iznenadio i obogatio, nego trajno obvezao, najdragocjeniji biser Papine baštine koji je ostavio u naslijeđe svom nasljedniku papi Benediktu XVI.

Službeni početak prvog *Svjetskog dana mladih* je 26. ožujka 1986. godine, koji se organizirao i slavio na biskupijskoj razini, a prethodila su mu dva važna događaja.²⁸ Nakon obreda zatvaranja Svetih vrata 1984. u Rimu Papa je povjerio mladima *križ Svete godine*, i tom prigodom kazao: »Predragi mladi, na kraju Svete godine, povjeravam vam isti znak ove Jubilarne godine: Križ Kristov! Nosite ga u svijet kao znak ljubavi Gospodina Isusa prema čovječanstvu i navijestite svima, da je jedino u umrlom i uskrslom Kristu spasenje i otkupljenje.«²⁹ Od tada je križ postao velika štafeta s kojom započinje Papin hod s mladima do najekstremnijih granica.³⁰ Križu se pridružila i ikona s Marijinim likom.³¹

Od dvadeset Svjetskih dana mladih, 11 ih je organizirano na biskupijskoj razini, a 9 u različitim zemljama, na različitim kontinentima, uključujući jubilarni Svjetski dan mladih 2000. u Rimu.³²

---

²⁸ Od 11. do 15. travnja 1984. slavio se Jubilej mladih u okviru Svete godine. Zatim je slijedila Godina mladih koju su proglasili Ujedinjeni narodi. Tom prigodom, u ožujku 1985., okupilo se 450.000 mladih u Rimu. Veoma značajan događaj, koji je također prethodnica Svjetskom danu mladih svakako je susret Pape s mladima u Parku Prinčeva u Parizu, 1. lipnja 1980. Bdijenje koje je trajalo puna tri sata, spontano se pretvorilo u dijalog između Pape i mladih koji je iznenadio same biskupe, ali i brojne novinare. Zatim, već spomenuti susret Pape s mladim muslimanima u Maroku na stadionu Casablanca 1985.

²⁹ M. MUOLO, *Il Papa e i giovani*, 33.

³⁰ Križ, koji prati Svjetski dan mladih, ima nekoliko naziva: »križ Svete godine«, »Jubilejski križ«, »križ Svjetskog dana mladih«, »križ mladih«. Papa ga je predao mladima sa željom da ga nose po cijelome svijetu. Prigodom Svete godine Otkupljenja 1984., Ivan Pavao II. poželio je staviti križ – simbol vjere – u blizini glavnog oltara u bazilici Svetog Petra u Rimu, da ga mogu svi vidjeti. Tako je izrađen veliki križ od drveta: visina 3,8, širina 1,75 metara. Križ je težak 31 kilogram. Prvo hodočašće križa bilo je 1984. godine u München za Katolički dan (Katholikentag). Budući da je križ od običnog drveta, ljudi u početku nisu u njemu vidjeli ništa posebno. Malo po malo otkrivali su da taj križ, prema Papinoj želji, ima svoju misiju. Tako je križ postao poseban simbol Svjetskog dana mladih. Vidjeti *Il pellegrinaggio della Croce dei giovani (1984–2003)*, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

³¹ Na Cvjetnicu 13. travnja 2003., nakon euharistijskog slavlja, Ivan Pavao II. je darovao mladima kopiju ikone s Marijinim likom – *Salus Populi Romani*. Uručenje ikone mladima popratio je riječima: Delegaciji koja je došla iz Njemačke povjeravam danas ikonu s likom Marije. Odsad pa na dalje, zajedno s Križem, pratit će Svjetski dan mladih. Bit će znak Marijine majčinske prisutnosti među mladima, koji su, poput Ivana apostola, pozvani prihvatiti je u svoj život. Kopija ikone, čiji se original čuva u bazilici Santa Maria Maggiore u Rimu, bila je središnja figura za vrijeme slavlja Svjetskog dana mladih 2000., u Tor Vergati. Zajedno s križem, bila je već na hodočašću u različitim europskim zemljama prije nego je stigla u Njemačku za XX. Svjetski dan mladih u Kölnu. Vidjeti *Il pellegrinaggio della Croce dei giovani (1984–2003)*, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

³² Podaci su korišteni sa službene web stranice: http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

GOD.	VRIJEME	MJESTO	BROJ SUDIONIKA
1987.	od 11. do 12. travnja	Buenos Aires	1.000.000
1989.	od 15. do 20. kolovoza	Santiago de Compostela	500.000
1991.	od 10. do 15. kolovoza	Czestochowa	1.200.000
1993.	od 11. do 15. kolovoza	Denver	600.000
1995.	od 11. do 15. siječnja	Manila	4.500.000
1997.	od 19. do 24. kolovoza	Pariz	1.100.000
2000.	od 15. do 20. kolovoza	Rim	2.000.000
2002.	od 23. do 28. srpnja	Toronto	800.000
2005.	od 18. do 22. kolovoza	Köln	1.200.000

3. 1. Ciljevi Svjetskog dana mladih

Važan dio duhovne baštine Ivana Pavla II. je Svjetski dan mladih, za kojeg će mnogi reći da je njegov *najljepši izum*. Gledano iz današnje perspektive, susreti Ivana Pavla II. s mladima širom svijeta su njegova duhovna i pastoralna baština koju je ostavio Crkvi našeg vremena. Eduardo Pironio, predsjednik Papinskog vijeća za laike i animator Svjetskog dana mladih, ovako vidi te događaje: »Na početku smo hoda; na početku radosnog i dubokog dijaloga između Krista i mladih. Ovi mladi, kada se vrate svojim kućama, moći će reći da su osobno susreli Isusa Krista, iskusili ljubav Očevu i otkrili univerzalnost Crkve.«³³ Više je puta i sam Sveti Otac tumačio pastoralni cilj ovakvih svjetskih okupljanja mladih: »Svjetski dan mladih nudi mi sretnu mogućnost da uputim riječ mladima, ne samo u jednoj zemlji, nego cijeloga svijeta. Pruža mi mogućnost da svakom od vas kažem kako vas papa promatra s tolikom ljubavlju i tolikom nadom; da vas pažljivo sluša i da želi odgovoriti na sva vaša očekivanja.«³⁴ Svjetski dan mladih, kao i drugi susreti diljem svijeta, bili su providonosna prilika u kojoj su mladi preispitali svoje najdublje čežnje, produbljivali svoju crkvenost, zajedno ispovijedali vjeru u Isusa Krista, umrlog i uskrsnulog. Bili su to trenuci u kojima su mnogi mladi donijeli važne životne odluke i velikodušnije se stavili u službu Crkve i društva. Jednom riječju, Svjetski dani mladih bili su navještaj Isusa Krista mladima. Papa je više puta Svjetski dan mladih povezao s milosnim događajem: »Želim zahvaliti Bogu što mi je dopustio pratiti mlade svijeta zadnjih 20 godina ovog stoljeća, pokazujući im put koji vodi Kristu, koji je isti jučer, danas i uvijek (Heb 13, 8).«³⁵ On je neumorno naglašavao da su takvi susreti nova prilika za susret mladih s Kristom,

³³ M. MUOLO, *Generazione Giovanni Paolo II*, 23.

³⁴ IV Giornata mondiale della gioventù, 1989 – »Io sono la via, la verità e la vita« – Messaggio del 27/11/1988, u: GIOVANNI PAOLO II, *Cari giovani aprite bene gli occhi!*, br. 1.

³⁵ *Isto*, br. 6.

svjedočenje njegove prisutnosti u suvremenom svijetu i novi poticaj da mladi budu graditelji civilizacije ljubavi. Na svjetskim pastoralnim susretima s Papom bili su prisutni mnogi mladi pripadnici drugih religija i mladi koji nisu vjernici. Sveti Otac im se uvijek obraćao srdačno, te s poštovanjem pozivao sve mlade da budu dionici tog značajnog susreta: »Pozivam na Svjetski dan mladih i vas, dragi prijatelji, koji niste kršteni i koji se ne prepoznajete u Crkvi. Nije li možda upravo istina da ste žedni Apsolutnoga i da ste u traženju *nečega* što daje smisao vašoj egzistenciji? Okrenite se Kristu i nećete se razočarati!«³⁶

Temeljni cilj Svjetskog dana mladih jest staviti Isusa Krista u središte vjere i života svakog mladog čovjeka, da on postane uporišna točka i istinsko svjetlo za svaku inicijativu i zauzetost u odgoju novih generacija. Ovakva hodočašća mladih grade mostove bratstva i nade među kontinentima, narodima i kulturama. To je izvanredna prilika da mladi ispovjedu i javno svjedoče, s velikom radošću, svoju vjeru u Krista i iskuse zajedništvo Crkve. Sa svih susreta mladi su sa sobom mogli ponijeti iskustvo vjere i zajedništva, koje će im pomoći u suočavanju s najzahtjevnijim egzistencijalnim pitanjima i potaknuti ih da preuzmu svoju odgovornost u društvu i Crkvi. Stoga svaki oblik pastoralala mladih mora biti prioritetna zadaća Crkve u trećem mileniju. Svjetski dan mladih je najljepša i najplodnija inicijativa za mlade koju je Papa utemeljio kako bi omogućio milijunima mladih širom svijeta da se susretnu s Kristom, da se međusobno druže; da se susretnu s brojnim biskupima i osjete bogatstvo i univerzalnost Katoličke crkve.³⁷ Svjetski dan mladih nije izlet, slavlje, religiozni turizam, avantura, nego ponajprije duhovno iskustvo sposobno usmjeriti život mladih u smjeru Krista. Sama Papa je naglasio da Svjetski dan mladih nije alternativa redovitom pastoralu mladih. Želi prije svega učvrstiti ga i potaknuti na novu zauzetost i angažman.³⁸

3. 2. *Pisma mladima*

Ivan Pavao II. je 31. ožujka 1985. godine uputio prvo pismo mladima. To je prvi put u povijesti papinstva da se na takav način jedan papa obraća mladima. Od tada svake godine uoči Svjetskog dana mladih Papa piše mladima. Ivan Pavao II. uputio im je 20 pisama:

1986. – *»Uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama«* (1 Pt 3, 15)

---

³⁶ XX Giornata mondiale della gioventù, 2005 – *»Siamo venuti per adorarlo«* – Messaggio del 6/8/2004, u: GIOVANNI PAOLO II, *Cari giovani aprite bene gli occhi!*, br. 6.

³⁷ Usp. D. SEGALINI, *Le giornate mondiali della gioventù. Eventi determinanti per la pastorale giovanile. Fotografie per una storia*, 1, <http://www.vatican.va/gmg/documents>.

³⁸ Usp. *isto*.

1987. – *»I mi smo upoznali ljubav koju Bog ima prema nama i povjerovali joj«* (1 Iv 4, 16)
1988. – *»Što god vam rekne, učinite!«* (Iv 2, 5b)
1989. – *»Ja sam Put i Istina i Život«* (Iv 14, 6)
1990. – *»Ja sam trs, vi loze«* (Iv 15, 5)
1991. – *»Primiste Duha posinstva«* (Rim 8, 15)
1992. – *»Pođite po svem svijetu, propovijedajte evanđelje«* (Mk 16, 15)
1993. – *»Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju«* (Iv 10, 10)
1994. – *»Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas«* (Iv 20, 21)
1995. – *»Kao što mene posla Otac i ja šaljem vas«* (Iv 20, 21)
1996. – *»Gospodine, kome da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga!«* (Iv 6, 68)
1997. – *»Učitelju gdje stanuješ? Dođite i vidjet ćete«* (Iv 1, 38-39)
1998. – *»Duh Sveti poučit će vas o svemu«* (Iv 14, 26)
1999. – *»Otac vas ljubi«* (Iv 16, 27)
2000. – *»I Riječ tijelom postade i nastani se među nama«* (Iv 1, 14)
2001. – *»Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka danomice uzima križ svoj i neka ide za mnom«* (Lk 9, 23)
2002. – *»Vi ste sol zemlje. Vi ste svjetlost svijeta«* (Mt 5, 13–14)
2003. – *»Evo ti majke!«* (Iv 19, 27)
2004. – *»Htjeli bismo vidjeti Isusa«* (Iv 12, 21)
2005. – *»Dođosmo pokloniti mu se!«* (Mt 2, 2)

U svakom je pismu prepoznatljiv formacijski itinerarij usmjeren na Isusa, na njegovu smrt i uskrsnuće; potiče na svetost, razmišljanje o kršćanskom životu. Naslov svakog pisma je povezan s jednim biblijskim citatom iz evanđelja, najčešće Ivanova. Prevladavaju teme koje pozivaju na kontemplaciju i stajanje pred Bogom, kako bismo ga pitali, klanjali mu se, tražili od njega snagu i dobili odgovor na životna pitanja te izvršili osobno poslanje.³⁹

Sadržaj pisma je biblijski utemeljen, ekleziološki i kristološki usmjeren. U pismu bi Papa redovito naznačio cilj Svjetskog dana mladih, a organizatori bi u njemu pronalazili temeljne smjernice za njegovu organizaciju. Pismo je dokument koji produbljuje temu, pomaže u promišljanju i naznačuje razinu organizacije susreta. Pisma mladima su svojevrsna *magna charta* za razumijevanje Papinog projekta pastoralna mladih. U svom prvom pismu, *»Uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama«* (1 Pt 3, 15), Ivan Pavao II. uzima kao paradigmu razgovor Isusa i bogatog mladića (Mt 19, 16–22). Iz pisma je jasno da je Papi ponajprije na srcu »pomoći mladima da započnu osobni dijalog s Kristom: razgovor koji je od bitnog i temeljnog značenja za mladog

³⁹ Usp. D. SEGALINI, »Prefazione«, u: GIOVANNI PAOLO II, *Cari giovani aprite bene gli occhi!*, 7.

čovjeka«⁴⁰. Papa neumorno ponavlja mladima da je Krist »jedini kompetentni su-
govornik« i da ga nitko u njihovom životu ne može zamijeniti.

3. 3. *Struktura Svjetskog dana mladih*

Na početku svakog *Svjetskog dana mladih* slavi se Misa otvaranja, zatim sli-
jede tri dana kateheze za mlade – vrijeme intenzivne pripreme za središnje euhari-
stijsko slavlje. Redovito kateheze imaju biskupi iz zemalja iz kojih mladi dolaze.
To su trenuci slušanja, razmišljanja, međusobne izmjene iskustava i slavlja. Zatim
slijedi križni put, slavlja u mjestima koja su udomila mlade iz drugih zemalja,
bdijenje i završno euharistijsko slavlje sa Svetim Ocem. Papa je uvijek dobro pa-
zio da cjelokupni program Svjetskog dana mladih odgovara zahtjevima istinske
evangelizacije i kateheze za mlade. Tako su se susreti mladih s Papom i biskupima
pretvarali u velike 'laboratorije vjere'. Vjera je bila središnja tema svih susreta s
mladima. Papa je mladima otkrivao dar vjere i ukazivao na zahtjevnost iste: »Vje-
ra nije graciozna haljina iz djetinjstva. Vjera je dar Božji, izvor svjetla i snage koja
dolazi od njega i mora osvijetljavati i animirati sve dimenzije ljudskog života.«⁴¹
Mnogi su analitičari ovu generaciju mladih nazvali *generacija da*: »da« Kristu,
»da« Crkvi, »da« civilizaciji ljubavi.

Papa je riječima i gestama naviještao mladima Kristovu ljubav. Oni su
ga pratili, slušali, razumjeli i slijedili. Nikada pred mladima nije skrivao istinu
evanđelja i nije se ustručavao odvažno ukazivati na zahtjevnost i radikalnost
nasljedovanja Krista. Nove generacije, ujedinjene u vjeri i povezane prijatelj-
stvom, postale su svijetli znak nade za cijelo čovječanstvo. Preko tih susreta do-
pirala je evanđeoska poruka do tolikih mladih koji dotad nisu ništa čuli o Isusu
Kristu. Za kršćansku vjeru zainteresirali su se mnogi mladi pripadnici drugih
religija. U ozračju molitve i slavlja rodila su se tolika ekumenska iskustva za-
jedništva i dijaloga.

Kamo god je Ivan Pavao II. išao, pratili su ga mladi. Susreti s Papom okupili
su stotine tisuća, milijune mladih ljudi pripadnika različitih nacionalnosti, kultura
i religioznih opredjeljenja. Najmasovniji susret dogodio se u Manili, gdje je Papa
predvodio euharistijsko slavlje u zajedništvu s 4.500.000 mladih.

Pamtit ćemo Ivana Pavla II. kao iznimnog katehetu koji je svojim nadah-
nutim dirljivim propovijedima, komentarima, gestama, dosjetkama, pred očima
cijelog svijeta poučavao mlade, razmišljao s njima, polemizirao, pjevao, skan-
dirao, šalio se.

---

⁴⁰ GIOVANNI PAOLO II, *Cari giovani aprite bene gli occhi!*, br. 7.

⁴¹ *Omelia di Giovanni Paolo II – Yamoussoukro* (Costa d'Avorio), 11 maggio 1980, br. 6, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

4. Temeljna obilježja Papinog pastoralnog projekta za mlade

Iako ima pojedinačnih osvrtâ na velike svjetske susrete Ivana Pavla II. i mladih, nedostaje jedna cjelovita analiza i pastoralno vrednovanje na temelju kojeg bi se mogao procijeniti Papin doprinos u pastoralu i evangelizaciji mladih i vidjeti koje to konkretne posljedice ima za naš današnji pastoral mladih.

Ovdje ćemo izdvojiti neka bitna obilježja pastoralnih susreta Ivana Pavla II. s mladima, posebno sa sadržajnog aspekta.

4. 1. Susret s Isusom Kristom je mjesto integracije vjere i života

U svim Papinim susretima s mladima provlači se hermenutsko pitanje integracije vjere i života. Što Riječ Božja daruje životu mladog čovjeka, a što mladi daruju Riječi Božjoj, ključno je pitanje na koje Papa uvijek konkretno i radikalno nudi odgovor. Već u prvom pismu mladima Ivan Pavao II., koristeći kao paradigmu razgovor između Isusa i bogatog mladića (Mt 19, 16–22), daje naslutiti pistu na kojoj želi dijalogizirati s mladima i tražiti odgovor. Kroz dijalog Papa postavlja pitanja i nudi odgovore: *Jesi li već otkrio Krista koji je put? Jesi li već otkrio Krista koji je istina? Jesi li već otkrio Krista koji je život?* I nastavlja: »Istinska punina života nalazi se u Kristu, umrlom i uskrsnom. Samo je on sposoban ispuniti do kraja prostor u ljudskom srcu, samo on daje snagu i radost života.«⁴² Čovjekova je povijest obilježena grčevitim i dramatičnim traženjem nečega ili nekoga koji je u stanju osloboditi je od smrti i osigurati joj život. Odgovor na ovo vječno traženje daje Isus: *’Ja sam život?’* (Iv 14, 6). Snažna kristološka dimenzija prisutna je u svim govorima i pismima koje je Papa uputio mladima. Poučavao ih je kako će u svojim svakodnevnim iskustvima prepoznati trajnu Kristovu prisutnost. »Isus je taj kojeg tražite kada sanjate o sreći; on je taj koji vas čeka kada vas ne zadovoljava ono što ste pronašli; on je ljepota koja vas tako privlači; on je taj koji u vama budi žed za radikalnošću i ne dozvoljava vam da olako idete u kompromise; on vas prisiljava da odbacite maske koje čine život lažnim; on je taj koji čita u vašem srcu najistinskije odluke koje drugi žele ugušiti. Krist je taj koji u vama budi želju da od svoga života učinite nešto veliko, jača volju za idealima i daje snagu za odbacivanje osrednjosti; ulijeva vam hrabrost da mijenjate sebe i društvo, čineći ga ljudskijim i bratskijim.«⁴³ Papa se nije nikada ustručavao iznijeti pred mlade zahtjevnost i radikalnost evanđelja. Krist je istinski i najcjelovitiji odgovor na sva pitanja koja se odnose na čovjeka i njegovu sudbinu. Bez njega čovjek ostaje enigma bez rješenja. Pomoći bratu ili sestri da otkriju Krista, put, istinu i život,

⁴² IV Giornata mondiale della gioventù, 1989 – *»Io sono la via, la verità e la vita«* – Messaggio del 27/11/1988, u: GIOVANNI PAOLO II. *Cari giovani aprite bene gli occhi!*, br. 1.

⁴³ D. SEGALINI, *Le giornate mondiali della gioventù*, 24.

jest istinski čin ljubavi. Koliko je samo puta Papa ponovio, gotovo kriknuo: »*Ne bojte se! Otvorite širom vrata Kristu!* Otvorite vaša srca, vaše živote, vaše sumnje, vaše poteškoće, vaše radosti i vaše osjećaje njegovoj spasenjskoj snazi i dopustite da on uđe u vaša srca. Ne bojte se! Krist dobro znade što je čovjek. Samo on to zna!«⁴⁴ Na pitanja mladih: *Komu ići? Koga slijediti? Kome povjeriti vlastiti život?* Papa jasno odgovara: »Samo je Isus iz Nazareta, Sin Božji i Marijin, vječna Riječ Očeva rođena prije dvije tisuća godina u Betlehemu u Judeji, u stanju zadovoljiti najdublje čežnje ljudskog srca.«⁴⁵ Isto tako, bez ustručavanja ili bilo kakvog uljepšavanja, ukazuje mladima na križ kao jedini put koji će ih dovesti do Krista. Nije nikada podilazio mladima niti im nudio neke alternativne putove. »Dragi mladi, ne čini li vam se čudnim da vam Papa na početku trećeg tisućljeća pokazuje na križ kao put života i autentične sreće. Crkva oduvijek vjeruje i ispovijeda da je samo u Kristovu križu spasenje.«⁴⁶

Homilije, nagovore, duge dijaloge s mladima, Papa je redovito završavao ovakvom ili sličnom molbom: »Dragi mladi! Idite radosno ususret Kristu koji razveseljuje vašu mladost. Tražite ga i priančajte uz njegovu riječ, njegovu otajstvenost, crkvenu i sakramentalnu prisutnost. Živite s njim u vjernosti njegovu evanđelju, istina zahtjevnom sve do križa, ali jedinom izvoru nade i istinske sreće. Ljubite ga u licu brata koji od vas traži pomoć, prijateljstvo i ljubav.«⁴⁷

Iz dosad rečenoga, jasno je da je Papa neumorno ukazivao mladima da bez života u zajedništvu s Kristom nema istinskog, ispunjenog i osmišljenog života. Susret s njim je temelj i sigurnost svakog kršćanskog djelovanja. Svoju želju da svaku mladu osobu privede Kristu često je pretakao u molitvu:

O Isuse Euharistijski, povjeravam Ti mlade cijelog svijeta: njihove osjećaje i njihove planove. Prinosim ti ih preko ruku Marije, tvoje i naše Majke.

Isuse, koji si se predao Ocu: ljubi ih!

Isuse, koji si se predao Ocu: izliječi njihove duhovne rane!

*Isuse, koji si se predao Ocu, pomози im da ti se klanjaju u istini i blagoslov ih!*⁴⁸

---

⁴⁴ *Discorso del Santo Padre Giovanni Paolo II durante la cerimonia di accoglienza* – San Giovanni in Laterano, 15 agosto 2000, br. 4, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

⁴⁵ *Santa messa di chiusura della XV. Giornata mondiale della gioventù. Omelia del Santo Padre Giovanni Paolo II* – Tor Vergata, 20 agosto 2000, br. 3, http://www.vatican.va-gmg/documents/index_it.html.

⁴⁶ XVI Giornata mondiale della gioventù, 2001 – »*Se qualcuno vuol venire dietro a me, rinneghi se stesso, prenda la sua croce e mi segua*« – Messaggio del 16/2/2001, u: GIOVANNI PAOLO II *Cari giovani aprite bene gli occhi!*, br. 5.

⁴⁷ *Omelia* – Domenica delle Palme, 28 marzo 1999, br. 4, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

⁴⁸ *Messaggio ai giovani di Roma e della diocesi del Lazio*, 15 marzo 2005, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

4. 2. Život je poziv

Ljudski život uvijek treba gledati u perspektivi dara i zadatka. Stoga Papa poziva na velikodušno darivanje života – velikodušan odgovor na zahtjevan poziv. On dobro znade da je samoostvarenje gotovo sinonim za mladost. Ostvariti svoj život je temeljni imperativ svakog mladog čovjeka. U tom smislu Papa govori o mladosti kao bogatstvu koje tek treba otkriti, planirati, birati, preuzeti vlastitu odgovornost. *Što moram činiti?* To je ključno pitanje i odgovor se ne može dati na brzinu. Riječ je o odgovoru koji uključuje cijeli život, cijelu ljudsku egzistenciju. Dimenzija darivanja oblikuje iznutra zreli profil svakog ljudskog i kršćanskog poziva. Kristov poziv 'slijedi me' nalazi se u temelju svakog poziva, posebno poziva na posvećeni život. Papa je koristio svaku priliku kako bi mlade potaknuo da se odazovu na Kristov poziv, da se odvaže na svećenički ili redovnički poziv: »Želim reći svima vama, mladi, u ovoj fazi razvoja osobnosti muškarca ili žene, ako takav poziv dopre do vašeg srca, nemojte ga ušutkati! Dopustite da se razvije do zrelosti poziva! Suradujte s njim u molitvi i vjernosti zapovijedima. 'Žetva je velika' (Mt 9, 37) ... Velika je potreba svećenika po Božjem srcu i Crkva i današnji svijet trebaju svjedoke darovanog života bez rezerve; svjedočenja takve zaručničke ljubavi koja na poseban način uprisutnjuje kraljevstvo Božje i približava ga svijetu. U okviru životnog *projekta* kojeg svaki mladi čovjek želi ostvariti krije se *poziv*. U tom procesu – planiranju – *poziv* postaje *projekt*, a projekt počinje biti poziv. Životni projekt u perspektivi poziva je nešto što je čovjeku povjereno od samoga Boga. Duh Sveti je u temelju svakog poziva, a napose svećeničkog ili redovničkog.« Papa stoga poziva mlade da se otvore i da se ne boje. »Ne bojte se preuzeti odgovornost. Crkva vas treba, treba vaše zalaganje i vašu velikodušnost. Papa vas treba na početku novog milenija, traži da ponesete evanđelje ulicama svijeta.«⁴⁹ Na mladima je da budu *jutarnja straža* koja naviješta Sunce (usp. Iz 21, 11–12) koje je Krist uskrsli! »Nije dovoljno moliti za duhovna zvanja. Potrebno je biti osobno raspoložen i imati hrabrosti i velikodušno odgovoriti. Kršćanske zajednice trebaju svećenike, redovnike ...«⁵⁰ U želji da ih oduševi za duhovno zvanje znao je pred njih iznijeti svoje vlastito svjedočanstvo i iskustvo: »Želio bih vam nešto povjeriti. S godinama, najvažnija i najljepša stvar za mene ostaje to što sam više od pedeset godina svećenik, jer mi je svaki dan moguće slaviti svetu misu! Euharistija je tajna mojeg dana. Ona daje smisao i snagu svakoj mojoj aktivnosti u službi i

⁴⁹ *Santa messa per i giovani del VII Forum Internazionale. Omelia del Santo Padre* – Castel Gandolfo, 17 agosto 2000, br. 1, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

⁵⁰ *Omelia di Giovanni Paolo II* – Lisabon, 14 maggio 1982, br. 4 i 5, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

svijetu.«⁵¹ Ivan Pavao II. koristio je svaki svoj susret s mladima za promicanje duhovnih zvanja.

4. 3. *Mladi protagonisti evangelizacije*

Autentični susret s Kristom uvijek ima za posljedicu osjećaj poslanja ili poziva u službu kraljevstva Božjeg. Ne može se zamisliti evangelizacija bez aktivne uloge mladih. Ono što crkveni dokumenti preporučuju⁵², to Papa aktualizira i konkretizira otkrivajući mladima njihovu ulogu u Crkvi. Mladi nisu samo pastoralna briga Crkve, nego su oni sami aktivni protagonisti evangelizacije: »Vi ste mladi prvi apostoli evangelizacije u svijetu mladih koji su uznemireni tolikim izazovima i prijetnjama ... Ne možete ostati gluhi i indiferentni. Nitko vas ne može zamijeniti u vašem studiju, poslu, zabavi ... Zauzmite svoje mjesto u Crkvi. Vi ste sami Crkva.«⁵³ Crkva je živa zajednica u kojoj svatko ima svoje osobno mjesto i osobnu zadaću. Papa posebno ističe ulogu mladih i naglašava da je Crkva na zalasku drugog tisućljeća pozvana izvršiti svoju evangelizacijsku ulogu, koju ne može ostvariti bez mladih. Crkvi je potreban mladenački dinamizam, autentičnost, volja, svježina vjere. Ivan Pavao II. moli mlade: Stavite se u službu Crkve, bez pridržaja. Preuzmite svoju ulogu protagonista u poslanju Crkve. Da bi vaša apostolska služba bila plodonosna važno je svjedočenje. Svjedočanstvo, shvaćeno kao suglasje s evanđeljem u svakodnevnom životnim zadaćama. Neumorno ih je pozivao da daju svjedočanstvo za evanđelje.⁵⁴ Mladima Crkva povjerava zadaću razglasiti svijetu radost koja proizlazi iz susreta s Kristom: »Dragi prijatelji, dozvolite da vas zavede Krist, prihvatite njegov poziv i slijedite ga. Idite i propovijedajte radostnu vijest (usp. Mt 28, 19): činite to s radošću u srcu i postanite komunikatori nade u svijetu beznađa, komunikatori ljubavi u svijetu egoizma.«⁵⁵ Imajući pred očima apostolsku zadaću mladih, Papa mlade vidi kao *proroke života, proroke ljubavi i radosti*. »U Crkvi i u različitim ambijentima u kojima se odvija vaša svakodnevica, budite uvjerljivi svjedoci Očeve ljubavi. Neka vaše svjedočanstvo bude prepoznatljivo u vašim odlikama, stavovima, u prihvaćanju drugih osoba, u vjernosti

---

⁵¹ *Incontro con i giovani al centro Agroalimentare* – Bologna, 27 settembre 1997, br. 3, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

⁵² Usp. KONGREGACIJA ZA KLER, *Opći direktorij za katehezu*, KS/NKU HBK, Zagreb, 2000., br. 183.

⁵³ D. SEGALINI, »Prefazione«, u: GIOVANNI PAOLO II, *Cari giovani aprite bene gli occhi!*, 9.

⁵⁴ Usp. VII Giornata mondiale della gioventù – »*Andate in tutto il mondo e predicate il vangelo*« – Messaggio del 24/11/1991, u: GIOVANNI PAOLO II, *Cari giovani aprite bene gli occhi!*, br. 4.

⁵⁵ IX – X Giornata mondiale della gioventù, 1994–1995 – »*Come il Padre ha mandato me, anch'io mandato voi*« – Messaggio del 21/11/1993, u: GIOVANNI PAOLO II, *Cari giovani aprite bene gli occhi!* br. 4.

Bogu i njegovim zapovijedima.«⁵⁶ Ovakvim i sličnim riječima Papa bodri mlade na putovima svijeta. Kada govori o evanđelizatorskoj ulozi mladih, ponajprije misli na njihove vršnjake koji još uvijek ne poznaju Krista. Nema evangelizacije bez mladenačkog entuzijazma, bez mladosti srca, bez kvalitete koju posjeduje mladost: radosti, nade, transparentnosti, hrabrosti, kreativnosti, idealizma. U tom se smislu Papa obraća mladima: »Vaša senzibilnost i vaša spontana velikodušnost, usmjerenost na ono što je lijepo, čini od vas svakoga *prirodnog Kristovog saveznika*.«⁵⁷ Vrijeme je za pripremanje mladih generacija za apostole koji se ne boje naviještati evanđelje. Za svakog krštenika je bitno prijeći od tradicionalne vjere na zrelu vjeru, koja se izražava kroz jasne, uvjerljive i hrabre životne odluke.

4. 4. Mladi graditelji civilizacije ljubavi

U svojim obraćanjima mladima širom svijeta, Papa je pokazao da dobro poznaje dinamiku suvremenog društva. Suvremeno društvo uvijek prosuđuje u odnosu na mlade i, iz perspektive susreta s Kristom, nudi put za rješavanje mnogih društvenih problema. Papa je mlade pozivao da izgrađuju pravedno i solidarno društvo i da se u tome koriste samo dopustivim sredstvima. Nasilje rađa nasilje i degradira čovjeka. Graditi mir danas i mir sutra, mir trećeg tisućljeća: to je zadaća mladih, žele li se zvati *sinovima Božjim*. *Mir i mladi hodaju zajedno*.⁵⁸ Papa je upozoravao na opasnosti koje su posljedica brzih društvenih promjena. Jedna od njih je da na mjesto Boga dođu drugi idoli. Posebno su to danas materijalna dobra koja u ljudskom srcu zauzimaju najvažnije mjesto. Obraćajući se mladima u Ukrajini Papa je upozorio na poteškoće koje sa sobom donose tranzicijski procesi koji teže za demokratskim standardima: »Ne prelazite iz ropstva komunističkog režima u ropstvo komunizma – drugi oblik materijalizma – koji, iako ne odbacuje Boga riječima, negira ga u konkretnim stvarima, isključuje ga iz života. Istinska civilizacija ne mjeri se samo ekonomskim napretkom, nego moralnim i duhovnim razvojem.«⁵⁹ Mladi su, kaže Papa, pozvani živjeti i biti »rame uz rame sa svojim suvremenima, dijeliti s njima tjeskobe i nade. Kršćanin, u punom smislu riječi, mora biti čovjek svoga vremena. On ne bježi u neke druge sfere ignorirajući dra-

⁵⁶ XIV Giornata mondiale della gioventù, 1999 – »*Il Padre vi ama*« – Messaggio del 6/1/1999, u: GIOVANNI PAOLO II, *Cari giovani aprite bene gli occhi!*, br. 3; XVII Giornata mondiale della gioventù, 2002 – »*Voi siete il sale della terra, voi siete la luce del mondo*« – Messaggio 25/7/2001, u: GIOVANNI PAOLO II, *Cari giovani aprite bene gli occhi!*, br. 3 i 5.

⁵⁷ *Omelia di Giovanni Paolo II* – Lisabon, 14 Maggio 1982, br. 3, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

⁵⁸ Usp. *Saluto di Giovanni Paolo II ai giovani di Douale e di tutti* – Camerun, 13 agosto 1985, br. 4, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

⁵⁹ *Discorso del Santo Padre* – Lviv (Spianata di Sykhiv), 26 giugno 2001, br. 7, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

me našega vremena, zatvarajući oči i srce pred tjeskobama koje pogađaju životnu egzistenciju. Naprotiv, on je onaj koji, iako nije *od* ovoga svijeta, je *u* svijetu, spreman priteći tamo gdje bližnji treba pomoć, gdje je suza koju treba otrti. Dragi mladi, dopustite da vam povjerim svoju nadu: vi morate biti *graditelji*! Vi ste muškarci i žene sutrašnjice; u vašim srcima i u vašim mislima nalazi se budućnost. Vama Bog povjerava tešku ali uzvišenu zadaću, surađivati s njim u izgradnji civilizacije ljubavi.«⁶⁰

4. 5. *Solidarnost – kršćanski imperativ*

Papini susreti s mladima okupljali su stotine tisuća, milijune mladih. Bila je to prilika da se tisuće pojedinaca i obitelji uključe u organizaciju, a posebno u prihvaćanje i udomljivanje mladih iz raznih država svijeta. Statistike pokazuju da je za neke velike svjetske susrete bilo angažirano više od 25.000 volontera.⁶¹ Isto tako, u vrijeme neposredne pripreme i tijekom odvijanja Svjetskog dana mladih, pokrenute su mnoge akcije u kojima su mladi pokazali zavidnu razinu solidarnosti s mladima koji su dolazili iz siromašnijih zemalja. Jedna od akcija bila je *10 eura za mlade iz zemalja pogođenih ratom ili drugim ekonomskim nepogodama*. Ili *jedan dan posta za izgradnju bolnice u Africi za oboljele od side*. Ivan Pavao II. je poticao mlade na solidarnost i ukazivao na društvene pojave koje mogu ozbiljno ugroziti čovjekovu osjetljivost za drugoga: »Napredak, tehnologija i izobilje ne garantiraju automatski mir u srcu. Postoji velika opasnost da materijalizam, egocentizam, permisivizam, uguše moralne i duhovne vrednote. Mladi, brinite se za siromašne, gladne, invalide, bolesne, patnike, odbačene, za one na margini društva.«⁶² Svijet je podijeljen i rascjepkan, poznaje mnoštvo sukoba i nepravdi. Nema istinske solidarnosti između sjevera i juga; nema dovoljno međusobnog pomaganja između zemalja na jugu. U današnjem svijetu još uvijek ima naroda i rasa koje nisu dovoljno poštivane. U traženju uzroka Papa je posve jasan: »Jer ljudi ne prihvaćaju međusobne razlike, ne poznaju se dovoljno. Nisu sposobni osloboditi se egoizma i samodostatnosti. Bog je stvorio sve ljude jednake po dostojanstvu, a različite po tome koliko sposobnosti i darova imaju. Čovječanstvo je zajedničko i svaka skupina ima svoju ulogu; potrebno je prepoznati vrednote različitih naroda i kultura. Svijet je poput živog organizma: svatko ima nešto za primiti od drugih i nešto za dati drugima.«⁶³ Papa je često

---

⁶⁰ *Veglia con i giovani. Discorso del Santo Padre Giovanni Paolo II* – Toronto, Downsview Park, 27 luglio 2002, br. 4, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

⁶¹ Usp. D. SEGALINI, *Le giornate mondiali della gioventù*, 15.

⁶² *Discorso del Santo padre Giovanni Paolo II ai giovani* – Budokan, 24 febbraio 1981 (Tokyo), br. 3, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

⁶³ *Incontro di Giovanni Paolo II con i giovani musulmani a Casablanca* – Marocco, 19 agosto 1985, br. 6., http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

naglašavao mladima: »Vi u sebi nosite izvanrednu sposobnost darivanja, ljubavi i solidarnosti. Gospodin želi osvježiti tu neizmjernu velikodušnost koja pokreće srce. Pozivam vas da dodete zagrabiti na izvoru života, a to je Krist, kako biste svaki dan nanovo otkrivali nove načine služenja braći u društvu u kojem morate preuzeti svoju odgovornost kao ljudi i kao vjernici. Čovječanstvo vas treba u svim područjima: društvenom, znanstvenom, tehnološkom. Težite za usavršavanjem kako biste svoj profesionalni posao obavljali kompetentno, ali nemojte niti zanemariti svoju vjeru koja nadahnjuje svaku dobru odluku i korist braće, u vašem osobnom životu i radu.«⁶⁴ Svjetski susreti mladih bili su izuzetna prilika za odgoj u solidarnosti. Mnogi mladi zbog materijalnih uvjeta nisu nikada sanjali da bi mogli izići izvan vlastitih granica. Solidarnost vršnjaka im je to omogućila. Kolike geste solidarnosti i gostoljubivosti na župama, biskupijama, obiteljima, zajednicama mladih ...

4. 6. Marija – put do Krista

Dva svjetska dana mladih imali su za temu Mariju,⁶⁵ a gotovo da je teško pronaći Papin govor, pismo, propovijed, pozdrav u kojem ne bi bilo Marije. Mariju stavlja pred mlade kao majku punu ljubavi i kao učiteljicu koja utire put vjere i pokazuje nam put u život. Marija nas poučava da u svakoj životnoj situaciji znamo reći *da* Gospodinu. Mladi žele graditi svoj život na čvrstom temelju, kako bi se mogli oduprijeti svim izazovima i kušnjama – na čvrstoj stijeni. Na tom putu Ivan Pavao II. usmjerava pogled mladih na Mariju koja pokazuje svoga Sina i kaže: *Učinite sve što vam on kaže* – slušajte Krista, njegove zapovijedi, imajte u njega povjerenje. To je jedini istinski uspješan životni projekt, to je izvor smisla života.⁶⁶ Marija je *zvijezda evangelizacije*.⁶⁷ Ivan Pavao II. je želio da Marija i na simboličan način prati *svjetsko hodočašće mladih*. Zato je delegaciji iz Njemačke uručio Marijinu ikonu i popratio riječima: »Odsad pa nadalje, ona će pratiti Svjetski dan mladih. Bit će znak Marijine majčinske prisutnosti među mladima. Pozvani kao apostol Ivan, primite je u svoj život.«⁶⁸ Gledano iz sadašnje perspektive,

⁶⁴ *Meditazione di Giovanni Paolo II durante l'incontro con i giovani* – Campo da Marta, 21 agosto 1997, br. 4, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

⁶⁵ Usp. III Giornata mondiale della gioventù – »*Fate quello che egli vi dirà*« – Messaggio del 13/12/1987; XVIII Giornata mondiale della gioventù – »*Ecco la tua madre*« – Messaggio del 3/4/2003, u: GIOVANNI PAOLO II, *Cari giovani aprite bene gli occhi!*

⁶⁶ Usp. III Giornata mondiale della gioventù – »*Fate quello che egli vi dirà*« – Messaggio del 13/12/1987, u: GIOVANNI PAOLO II, *Cari giovani aprite bene gli occhi!*, br. 3.

⁶⁷ Usp. XI Giornata mondiale della gioventù – »*Signore, da chi andremo? Tu hai parole di vita eterna*« – Messaggio del 26 novembre 1995, u: GIOVANNI PAOLO II, *Cari giovani aprite bene gli occhi!*, br. 8.

⁶⁸ XVIII Giornata mondiale della gioventù – *Angelus* – Domenica delle Palme, 13 aprile 2003, br. 1, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

Ivan Pavao II. kao da je na svom odlasku želio Mariji povjeriti svoje započeto pastoralno djelo.

4. 7. *Sakramenti – mjesto susreta s Kristom i Crkvom*

Mjesto susreta s Kristom su prije svega sakramenti. Papi je poznat problem egzodusa mladih nakon primanja sakramenata inicijacije. Zato u svim pismima, kao i u mnogim porukama i propovijedima, inzistira na sakramentalnom životu, a to znači na Kristovoj sakramentalnoj prisutnosti u životu mladih. Nudi sakramentalni itinerarij kao jedini pravi put u ostvarivanju susreta s Kristom i Crkvom. Među sakramentima, posebno ističe euharistiju i pomirenje.⁶⁹ Životni projekt, njegovo ostvarenje u kršćanskoj perspektivi, ovisi upravo o sakramentalnom životu. U krštenju i potvrdi je sadržana bit i poziv kršćanskog života. Od njih put vodi k euharistiji koja sadrži sve bogatstvo Crkve, dok sakrament pomirenja ima nezamjenjivu ulogu u formiranju kršćanske osobnosti. »Predragi, vraćajući se u svoje zemlje, stavite euharistiju u središte svojeg života, osobnog i zajedničkog: ljubite je, klanjajte joj se, slavite je, posebno nedjeljom. Živite euharistiju svjedočeći Božju ljubav prema ljudima.«⁷⁰ Mi na poseban način slavimo nedjelju kad sudjelujemo na misi. Nema boljega načina slavljenja nedjelje – dana Gospodnjega. U svakoj euharistiji zajedno slušamo Riječ, zahvaljujemo Bogu za sve što nam je učinio, molimo ga za snagu da možemo kršćanski živjeti; slavimo smrt i uskrsnuće Gospodinovo. Boga slavimo i kada se redovito ispovijedamo. U svakom ispovijedanju naših grijeha, mi slavimo Božje milosrđe. Danas mnogi mladi vrlo rijetko prakticiraju osobnu ispovijed. ⁷¹ Papa poziva mlade da ponovno otkriju taj zaboravljeni, a tako providonosni sakrament.

4. 8. *Dijalog*

Već u prvom pismu mladima razvidna je metoda koju Papa primjenjuje u susretima s mladima – dijalog. Kao paradigmu uzima razgovor između Krista i

---

⁶⁹ Usp. XVII Giornata mondiale della gioventù 2002 – »Voi siete il sale della terra ... voi siete la luce del mondo« – Messaggio del 25/7/2001, u: GIOVANNI PAOLO II, *Cari giovani aprite bene gli occhi!*, br. 4.

⁷⁰ *Santa Messa di chiusura della XV Giornata mondiale della gioventù. Omelia del Santo Padre Giovanni Paolo II* – Tor Vergata, 20 agosto 2000, br. 6, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

⁷¹ Usp. *Incontro di Giovanni Paolo II con le nuove generazioni nella parrocchia di Santa Maria Consolatrice* – Vaduz (Liechtenstein), 8 settembre 1985, br. 4; http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html; *Incontro di Giovanni Paolo II con i giovani ad Amersfoort* – 14 maggio 1985, br. 6, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html; *Incontro di Giovanni Paolo II con i giovani in Piazza San Giovanni in Laterano*, 30 marzo 1985, br. 6, http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html.

bogatog mladića (Mk 10, 17). U evanđelju nalazimo još neke susrete Isusa i mladih: Lk 8, 49–56; Lk 7, 11–17. Isus i danas vodi takav razgovor s mladima širom svijeta, u različitim zemljama, rasama i kulturama. Svaki mladi čovjek je njegov potencijalni sugovornik. Razgovor s Kristom je od bitne važnosti u životu svakog čovjeka. Dijalog kao temeljna paradigma odnosa Krista i mladih svoj temelj nalazi u utjelovljenju – neprestanom dijalogu koji se događa snagom Duha Svetoga. Papa je znao dugo i strpljivo slušati mlade; slušao je što imaju reći o sebi, o društvu, o Crkvi, o papi. Znao je reći: »Nije najvažnije ono što ću ja vama reći, puno je važnije ono što vi meni imate za reći. Nije nužno da mi to izrazite riječima, govorite mi svojom prisutnošću, pjesmom, plesom, predstavom, entuzijazmom.«⁷² Papa je jednostavno znao kako komunicirati s mladima. Mladi su osjetili da Papi mogu sve reći i da ga nijedno njihovo pitanje ne može iznenaditi. Prepoznali su u njemu srce koje svakog razumije, bez obzira kojim jezikom mu govorili. Ivan Pavao II. je u svojem dijalogu s mladima uvijek bio direktan i radikaln, posebno kada su pitanju evanđeoski kriteriji i temeljno crkveno učenje.

5. Putokaz za buduće pastoralne planove u radu s mladima

Mnogo puta, posebno nakon velikih svjetskih susreta Pape i mladih, pastoralni analitičari su se pitali: Kakav je odnos između ovakvih masovnih manifestacija i svakodnevnog života mladih u župi? Kako jedna župa/župnik može ovaj entuzijazam kanalizirati u svakodnevna događanja u župi? Neki su se čak pitali: Nije li riječ o kultu ličnosti? Može li se iz ovakvih susreta izvući određeni smjerokazi za budućnost pastora mladih?

Iako ovdje nije riječ o cjelovitom pastoralnom vrednovanju Svjetskog dana mladih, ipak ćemo, na temelju njegovih govora, koje se može pronaći na službenoj vatikanskoj web stranici: http://www.vatican.va/gmg/documents/index_it.html, pokušati naznačiti nekoliko važnih činjenica koje ne bismo smjeli zanemariti u našim budućim pastoralnim planovima i programima za mlade.

Za suvremenog mladog čovjeka *iskustvo pripadanja* jednoj široj svjetskoj zajednici narodâ izuzetno je važno. Iskusiti da je vjera dar koja proširuje uske granice sociološkog pripadanja jednoj skupini, jeziku, naciji, presudno je kako bismo je doživjeli u njezinoj darovanosti, slobodi i novosti. Biti dijete Božje, bez obzira na jezik, etničku skupinu, nacionalnost, boju kože, stilove života ne može se naučiti samo iz knjige.

Odnos *svakodnevno–izvanredno* danas je apsolutno potreban u odgojnom hodu jer vjernički život ima potrebu i za jednim i za drugim. Svjetski dan mladih nudi mogućnost doživljaja iskustva vjere, ne samo kao privatnog čina, nego javnog,

⁷² M. MUOLO, *Il Papa e i giovani*, 346.

kroz *iskustvo zajednice*. To je na poseban način važno danas kada u suvremenoj kulturi sve više dolazi do izražaja tendencija da se vjera reducira na osobni, privatni čin koji nema veze s javnošću, i poviješću.

Iako je pripadnost jednoj skupini izuzetno važna, ipak nije dovoljna u odgoju u vjeri suvremenih mladih. Nisu svi mladi raspoloženi sjesti i biti na jednom mjestu, fiksno se vezati za jednu zajednicu. Susret s Riječju se može dogoditi na hodočašću, u slavlju, dirljivom susretu, u služenju i gesti ljubavi prema bližnjem, itd. Mladi danas imaju potrebu *biti na ulicama suvremenog svijeta* izazvani vjerom. Mnogi mladi nakon Svjetskog dana mladih ponovno su počeli vjerovati. Krenuli su na izlet, družiti se s prijateljima, iskusiti nešto nesvakidašnje, vidjeti Pariz, Rim, Toronto, Denver ... a pronašli su Papu i zajednicu vjernika i ponovno otkrili nit vjere. U prilog ovome svjedoče mnoga pisma.

Iskustvo hodočašća ima posebnu odgojnu vrijednost – misionarsku pedagogiju. Moći i znati otputovati, već je u sebi pozitivan znak. Neočekivano, prilagoda vanje prijateljima i novim situacijama, slučajni susreti, ljutnje, eksplozije radosti, iznenadni dijalozi, međusobno pomaganje čine da čovjek iziđe iz sebe. Hodočašće je uvijek povezano s traženjem smisla i istine, duhovnih dobara, potrebe za promjenom i obraćenjem. Hodočašća mladih svijeta imaju *snažnu ekumensku i pomirbenu dimenziju*.

Na temelju dosad rečenog možemo naznačiti nekoliko obilježja – *dekalog* – koja bi mogla poslužiti kao okvir za buduća pastoralna planiranja za mlade:

1. Povjerenje i veliko poštovanje prema mladima.
2. Vjera kao temeljno životno pitanje, izazov sebi, drugima, kulturi, svijetu.
3. Hrabro, jasno i određeno posredovati obnovljenu baštinu vjere.
4. Iščitavati život, njegova pitanja i probleme kroz dijalog s Kristom – utjelovljenje je temeljno načelo evangelizacije.
5. Hrabro suočiti mlade s evanđeoskom radikalnošću.
6. Mladi su pozvani i poslani na ulice suvremenog svijeta, posebno među svoje vršnjake.
7. Pastoral mladih pretpostavlja i treba suradnju s obiteljima i općenito sa starijima.
8. U traženju novog govora vjere, nezaobilazan čimbenik su suvremeni mediji.
9. Odgoj mladih za duhovnost svakidašnjice je pastoralni imperativ koji nema alternative.
10. Pastoral mladih kao smjerokaz i pomoć u važnim životnim odlukama.

Zaključak

Iako još uvijek nemamo jedinstvenog pastoralnog projekta za mlade na nacionalnoj razini, imamo iskustvo rada s mladima na razini biskupija, župa, pokreta,

udruga mladih. Iako su živjeli u teškim društveno-političkim okolnostima, mladi iz Hrvatske su se odmah priključili velikoj svjetskoj koloni mladih, predvođenoj Ivanom Pavlom II. Svoja bogata iskustva, posebno iskustvo vjere i međusobnog zajedništva, prenosili su u svoje župne zajednice.

Zadnjih nekoliko godina pastoralna pažnja u Hrvatskoj bila je više usmjerena na vjeronauk u školi, a zanemario se pastoral mladih u župi. Sazrelo je vrijeme za ozbiljnu, sustavnu i cjelovitu analizu naših dosadašnjih pastoralnih modela i projekata za mlade i izradu jednog pastoralnog plana na nacionalnoj razini!

Ako ovaj kratki osvrt na bogatu pastoralnu baštinu Ivana Pavla II. u susretima s mladima, koju je ostvario za vrijeme svojeg pontifikata i ostavio Crkvi kao trajnu obvezu, bude barem mali poticaj za promišljanje i konkretno planiranje pastorala mladih, smatramo da je bilo opravdano napisati ga.

Summary

POPE JOHN PAUL II'S PASTORAL PROJECT FOR THE YOUNG

In this article, the author analyses the pastoral aspects of relations between John Paul II and the young. The image of the young that the Pope sent around the world strongly witnesses his respect and love towards them and they are especially filled with hope and trust that John Paul II nurtured towards the young. For him the young are the hope of the Church and the hope of the world. The author recognises exceptional pastoral value in the World Youth Day that John Paul II established. A true pastoral project can be found during nineteen world encounters with the young. Based on the Pope's letters to the young, his speeches to the young during pastoral visits around the world, his audiences, Angeluses and in particular, the programme of World Youth Day, the author highlights the fundamental features of John Paul II's pastoral project for the young. In the conclusion, the author presents several useful guidelines (Decalogue) for future planning in pastoral care of the young. It is time that the young took their rightful place in pastoral activities of our Church.

Key words: *John Paul II, young, World Youth Day, pastoral care of the young.*